

Afbrydere og Stikkontakter i Lysinstallationer.

Af Ingeniør, cand. polyt. E. C. Eriksen.

Afbrydere.

Afbrydere bør anbringes paa de Steder, hvorfra det er praktisk at betjene Belysningen.

Boliger:

Afbryderne anbringes ved de Døre, hvor man kommer ind eller gaar ud. Korrespondancetænding anvendes, hvis man ønsker at kunne tænde eller slukke Belysningen i et Rum fra flere Steder, f. Ex. hvis der findes flere Adgange til et Værelse.

Kontorer, Lagerlokaler, Fabriker etc.:

Afbryderne anbringes dels ved de Døre, gennem hvilke man kommer ind eller gaar ud, dels ved de enkelte Arbejdspladser, forsaavidt disse er udstyret med fast anbragt Særbelysning. For større Lokaler vil det ofte være praktisk at dele Almenbelysningen i flere Partier med Tænding fra de for Betjeningen mest praktiske Steder. En mindre Del af Belysningen indrettes da ofte med Korrespondancetænding fra to eller flere Steder og tjener da til Gennemgangsbelysning (f. Ex. til Orientering for Nattevagt).

Stikkontakter.

Stikkontakter bør anbringes i umiddelbar Nærhed af de Steder, hvor man kan vente, at der kan blive Brug for Bordlamper eller andre transportable Brugsgenstande (Støvsugere, Radioapparater, Varmeovne, Kontormaskiner, Haandlamper, Boremaskiner og andet Værktøj o. s. v.).

Stikkontakter bør altid anbringes i rigeligt Antal.

Boliger:

Stikkontakter bør anbringes i følgende Omfang: I alle normale Opholdsstuer mindst 3 Stk. pr. Værelse, for store Værelser flere, i Børneværelser, Pigeværelser etc. mindst 1 Stk., i Soveværelser mindst 2 Stk. (ved Sengene) samt 2 Stk. til Brug ved Spejlbelysning, hvis en saadan ikke findes i Form af fast installeret Belysning.

Placeringen af Stikkontakter i Stuerne bør være saaledes, at Længden af de bevægelige Ledninger til Bordlamper og andre Brugsgenstande bliver saa kort som muligt, og saaledes at de bevægelige Ledninger ikke udsættes for Overlast. Man bør f. Ex. aldrig føre bevægelige Ledninger tværs over en Stue, forbi Døraabninger eller fra Rum til Rum. Den bedste Anbringelse vil under

normale Forhold være enten ved Vinduerne eller i Stuens Hjørner (evt. nogle ved Vinduerne og nogle i Hjørnerne af Stuen).

Kontorer, Lagerlokaler, Fabriker etc.:

Stikkontakter bør findes i saadant Omfang, at man altid har let Adgang til Anbringelse af Bordlamper, transportable Arbejdslamper, Kontormaskiner, mindre Værktøjsmaskiner etc. paa de Steder, hvor disses Anvendelse er paakrævet, og uden at de bevægelige Ledninger faar større Længde end højst nødvendigt.

Fælles Regler.

1) Højde over Gulv.

Den mindste tilladte Højde er 0,5 m over Gulv. Den mest praktiske Højde afhænger i Kontorer, Fabriker og lignende Steder af de lokale Forhold, saasom Hensynet til Transport i Lokalerne, Højde af Arbejdsborde o. l. Den mest praktiske Højde i Boliger er som Regel Højden for Dørhaandtag (1,0—1,10 m; saafremt der findes flere Afbrydere anbragt over hinanden da til den øverste).

2) Afstande til jordforbundne Dele.

Af Hensyn til Faren ved at berøre en Afbryder, en Stikkontakt eller en bevægelig Ledning, som er defekt, samtidig med at man berører en jordforbunden Rørledning el. l. (Varmeanlæg, Vand- og Gasrør, Telefonledninger), bør der holdes en passende Afstand fra Afbrydere og Stikkontakter til jordforbundne Dele. I København skal der holdes en Afstand af 15 cm.

4) Udførelse.

Forsænket Udførelse af Afbrydere og Stikkontakter giver et smukkere, et mere holdbart og mere driftssikkert Anlæg end Anbringelse paa Væg; bør derfor altid anvendes ved Installation i nye Huse, saa snart det drejer sig om Beboelsesrum, Butikker, Kontorer o. l., og vil desuden med Fordel kunne anvendes i mange Lokaler paa Fabriker, Lagre etc.

Vandtæt Udførelse af Afbrydere og Stikkontakter skal anvendes i fri Luft og fugtige Rum, desuden af Hensyn til Brandfaren i en Række Lokaler, hvor der bearbejdes eller opbevares brandfarlige Materialer. I Garager skal Stikkontakter være „arreterede“, det vil sige, at Stikproppen ikke kan fjernes fra Kontakten, før denne er afbrudt.

E. C. Eriksen.